

Balet beltza

HERRI URRATSEN egin zuten estreinako agerraldi publikoa. Zazpi lurralde historikoetako dantza-talde bana iragarrita zegoen, bata bestearen ondotik Hordantza guneko eszenatokian aritzekoak. Zuberotarrak ziren misterio handiena; bagenekien, han eta hemen entzunda, ez zela izango maskaradako puntuen ohiko emaldi bat.

Jakin-minez beteta hurbildu ginen, iragarritako berritasuna zer ote. Agertoki gainean, berotze ariketetan, Kautere Sinfoniako musikariak ziren. Senpereko hondartzan barreiatu, berriz, arropa bitxiz jantzitako dantzariak. Gerora ezagutu genuen, goiko argazkian oihuka ageri den JohaÑe Etxebest larraintarrak esplikatuta, haien historia: zortzi dantzari dira, denak gizonezkoak, azken hamarkadan Zuberoan ikusi diren onenetakoak –hori neuk diot, ez Etxebestek–; behinola, Kauter Sinfoniako kide batek akuilatuta hain justu, maskarada eta pastoraletan lortutako eskarmen-tua karriketari aritzeko baliatzea erabaki zuten.

Hala sortu zuten Kautere Balet taldea. “Karrikan dantzatu nahi dugu, dantzarekin dibertitu gaitezkeela erakutsi, mutilei adierazi badela errugbiaz besterik”, dio Etxebestek. Bide batez, maskaraden bitasuna islatu nahi dute: beltzen basakeria, aitzindarien fintasunarekin nahasirik. Hortik izena, Kautere Balet.

Herri Urratsen aurkeztu zuten ikusgarriari izena jartzeko ez zuten burua gehiegi nekatu: *Kauteren Baleta*. Astebete ondoren Urdiñarben plazaratu zuten, Musikaren Egüñean –argazkiak hor eginak dira–. Ez dute berriz emango, zerbait landuago egin nahi dute eta. Pausatuago jardun nahi dute eskuntzan, eta horri eskainiko dizkiote udako ordu asko.

Horiexek JohaÑe Etxebestek

emandako azalpenak. Esan behar da, halere, hau sinatzen duenaren iritziz prestakuntza faltarik ez zitzaiola nabaritu *Kauteren Baleta*-ri, izen aukeraketan ez bada. Dantzariek, binaka edo banaka, eszenatokira igo ahala, janzkeraren xehetasunei erreparatzen hasi ginen: buruan txapela zeramaten lauk, zinta bat beste laurek. Eta berehala argi geratu ziren rola. Tradizioaren defendatzaile sutsuarena egin behar

zuten lehenbizikoek; besteek, modernitatearen aldekoak ziren. Eta ikusgarri osoa, finean, talde bien arteko erronka izan zen.

Lehenik, kantuz oldartu zitzaizkion elkarri. Txapeldunak koplaka, zintadunak raparekin. Irabazle garbirik ez zegoela eta, borroka dantza-eremura eramane zuten: bakoitzak bere erara emango zituen Zuberoako dantzetako puntuak, eta ikusleek erabakiko zuten arrazoia nori eman. Han hasi zen hoge minutuko erakustaldia, zortzi atletak baino eman ezin dezaketena. Iraganzaleen zatietan txirulari protagonismoa emanez, eta modernoenetan tresna elektrikoak nabarmenduz, dantza jauzien katalogo ederra erakutsi zuen taldeak, izenaren *Balet* horren jatorria justifikatuz. Ezjakin honek ezin bereizi, egia esan, batzuen eta besteen estiloa, baina Zuberoan dantzan aritu den edonor antzinako-oraingo diktomiaz erraz jabetuko zela esan digu JohaÑe Etxebestek. Funtsean, esan dezagun garai bateko puntuak sinpleagoak zirela, baina erritmoa ongi markatzeari garrantzi handia emanez.

Bi aldiz baino ez da izan *Kauteren Baleta*-z gozatzeko aukera, baina aztarna eman digu talde honetaz ser espero dezakegun jakiteko. Zer egingo duten oraindik ez badakite ere, argi dute erronka egitura mantenduko dutela beren emanaldietan. Hori bai, ikusleen parte hartze handiagorekin. Hurrengo hitzordua irailan dute, Zuberoako ikastolen aldeko ekitaldi batean.

Bidenabar, Herri Urratsen diplomazia handiz jokatu zuten eta norgehiagoka berdinduta amaitu zela ebatzi zuten. ■

Unai Brea

